

פְּתִיב, (ישעיה א) כִּי תִבֹּאוּ לְרֵאוֹת פָּנָי וְגו'. גַּם כִּי תִרְבּוּ תְּפִלָּה אֵינְנִי שׁוֹמֵעַ, דִּהָא בְּעוֹבְדָא וּבְמַלּוּלָא תִלְיָא מְלִתָּא אוי לו לאדם הפוגם את תפילתו ואת עבודתו קונו שעליו נאמר 'כי תבואו לראות פני' וגו' גם כי תרבו תפילה אינני שומע' מאחר שבמעשה והדיבור תלוי סוד התפילה.

לאחר שיחד האדם את זו"ן בתפילת העמידה נפרד מעין החיים באמירת שים שלום

תָּא חַוִּי, כִּיּוֹן דְּבַר נָשׁ עָבִיד צְלוֹתָא כְּגוּוֹנָא דָּא, בְּעוֹבְדָא וּבְמַלּוּלָא, וְקָשִׁיר קְשׁוּרָא דִּיחֻדָּא, אֲשֶׁתִּכַּח דְּעַל יְדֵיהּ כֶּתֶבְרַכָּן עֲלָאִין וְתִתְאַיִן בא וראה שמכיון שהאדם עושה את סדר התפילה כדוגמת כך: שהוא במעשה ודיבור, אז הוא מקשר את קשר ייחוד זו"ן ואז נמצא שעל ידו מתברכים העליונים והתחתונים. **כִּיּוֹן בְּעֵי לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַחֲזָאָה נְרַמִּיָּה, בְּתַר דְּסִיִּים צְלוֹתָא דְּעַמִּידָה, כְּאֵלוּ אֲתַפְטֵר מִן עֲלָמָא** ואז ראוי לו לאדם להראות את עצמו אחרי שהוא סיים את תפילת העמידה כאילו הוא נפטר מהעולם, **דִּהָא אֲתַפְרֵשׁ מִן אֵילָנָא דְחַיִּי, וּכְנִישׁ רַגְלוּי לְגַבִּי הֵהוּא אֵילָנָא דְּמוֹתָא, דְּאֲתַדְר לִיָּה פְּקֻדוּנִיהּ** מאחר שהוא נפרד מהייחוד העליון של ז"א הנקרא עץ החיים ואז הוא אוסף את רגליו לאחוריו באמירת עושה שלום אל אילן המוות של המלכות שהיא החזירה לו את פקדון נפשו. **כְּמָה דְּאֵתָּ אָמַר (בראשית מט) וַיֵּאסֹף**

רַגְלֵיךָ אֶל הַמִּטָּה. דִּהָא אוֹרֵי הַטָּאוֹי, וְצַלֵי עַלְיֵיהּ כְּמוֹ

שנאמר 'ויאסוף רגליו אל המטה', דהיינו שהיא המלכות הנקראת מטתו שלשלמה מאחר

שהוא כבר התודה על עוונותיו והתפלל עליהם בשומע תפילה (רמ"ק).

לאחר בעמידה צריך ליפול על פניו ולהודות לשכינה שהחזירה לו נשמתו
ולבקש סליחתה

**הַשְּׁתָּא בְּעֵי לְאַתְכַּנְשָׁא לְגַבֵּי הַהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא,
וְלְמַנְפַּל, וְלִימָא לְגַבֵּיהּ אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשֵׁי אִשָּׁא**

ולכן עכשיו אחרי העמידה הוא צריך להתאסף אל אילן המות של המלכות וליפול על פניו

[קטז] ויאמר אליך ה' נפשי אשא, דהיינו שדוקא מהמלכות מבקשים סליחה וכפרה כמש"כ

אור הרשב"י

לעשות נפ"א בתקנה שכרו גדול ואויביו נופלים
לפניו, אך בעוה"ר אין אתנו יודע בדבר זה ואין
בנו כח לכך:

והנה פה עירנו בגדא"ד יע"א אין נוהגים להשים
פניהם על זרועם כלל, הן אדם גדול הן קטן הן
חכם הן פשוט, וגם אין שום אחד מכוין למסור
נפשו על קדוש השם ולא כונה אחרת, אלא רק
אומרים המזמור הזה בלחש, ומה שיראים
ומפחדים בזה הרבה הוא כי חוששים אל דברי
זוה"ק שאמר וי ליה למאן דאמר אליך ה' נפשי
אשא ולא כל מלוהי וכו' אלא בליבא רחיקא
ולא ברעותא וכו' ועל דא בעי בר נש לאדבקא
נפשיה ורעותיה במאריה ולא יתי לגביה
במילא כדיבא דכתיב דובר שקרים לא יכון

[קטז] ובענין זה כתב הבן איש חי שנה ראשונה
פרשת כי תשא סעיף יג שאחר י"ג מידות
יאמרו מעומד רחום והנון חטאנו לפניך רחם
עלינו והושיענו, ואח"כ מזמור לדוד אליך ה'
נפשי אשא מיושב, ונקרא מזמור זה נפ"א,
דעיקרו נתקן לאומרו בנפילת אפים שיפיל פניו
על זרועו השמאלי, וצריך להזהר שלא ישים
פניו תוך ידו השמאלית דיש סכנה ח"ו, אלא
ישים פניו על זרועו השמאלית ויכסה פניו
במלית, וצריך להזהר בנפ"א בין בשחרית בין
במנחה. וכתוב בספר הכוונות כוונות עמוקות
בנפ"א שמוסר עצמו למיתה שמכוין להוריד
נפשו עד מקום המיתה שהם הקליפות ולכוין
שיוציא משם אותם הבירורים וכו' וכו', והזוכה

לכן בזאת יכופר עון' כי מש"כ 'זאת' היא המלכות ולכן אומרים 'לדוד אליך נפשי אשא' כי

היא המלכות שהיא מדתו של דוד המלך (ריקאנטי). **בְּקֶדְמֵי־תָא**, (דף קכ"א ע"א)

יְהִי־בְנָא לָךְ בְּפִקְדוֹנָא, הַשְׁתָּא דְקִשְׁרֵי־נָא יִיחֻדָּא,

וְעִבְדֵי־נָא עוֹבְדָא וּמְלוּלָא פְדָקָא יָאוּת, וְאוֹדִינָא עַל

חַטָּאי, הָא נַפְשֵי מְסִירְנָא לָךְ וְדָאי ופירושו שבהתחלה קודם השינה

נתתי לך את פקדון נפשי אבל עכשיו קשרתי את קשר הייחוד ועשיתי אותו במעשה קודם

התפילה, ובדיבור התפילה כראוי, וכבר התודתי על עוונותי בשומע תפילה, ולכן ודאי

עכשיו אני מוסר את נפשי אליך אבל הוא לא כמו בלילה שמסרתי את נפשי בתורת פקדון

אלא עכשיו אני ידעתי שחטאתי חטאים גדולים ולכן אני חייב לתת עליהם את נפשי אבל

אני בטוח שלא תגמלני כרעתי ולכן הוא אומר 'אלהי בך בטחתי אל אבושה' וגו' גם כל

אויבך לא יבושו' ועי"כ תחזיר להם את נפשם ובגלל שאינני יודע דרך לשכון אור לכן 'דרכך

ה' הודעיני' בכדי שלא אשוב לחטוא (רמ"ק, צרור המור).

אור הרשב"י

בסידור שבידם, ויש אומרים דהטיית הראש על הזרוע היא עצמה מורה על ירידת הנפש במקום הדין ולכוין להוריד נפשו לעמקי הקליפות כדי לברר, ומאחר דאנחנו מתפחדים להוריד הנפש למקום הקלי' א"כ למה לנו להטות על צד שמאל להורות על דבר זה של הירידה עכ"ד נר"ו. ובודאי דטוב שכל אדם ימנע עצמו שלא ישים פניו על זרועו ולא יעשה שום שנוי כלל.

לנגד עיני וכו' ע"ש. מיהו גם למנהג עירנו צריך האדם להזהר לומר מזמור זה בנחת ובלבבו יבין מה שמוציא בשפתיו. וכתבתי לידידני הרה"ג החסיד מהר"א מני נר"ו להודיעני מנהג קהל חסידים בבית אל יכב"ץ בירושלים ת"ו אם מניחים פניהם על זרועם, וכתב לי אין מניחים פניהם על זרועם ואין משנים משאר התפלה, ויש נותנים טעם לפי דכונות נפ"א ארוכות ולא אפשר על פה ומוכרחים להביט

בנפילת אפיים יכול האדם שיכופר לו אפילו על חילול השם

וַיַּחֲזִי בַר נָשׁ גִּרְמִיָּה כְּאִלּוּ פָּטִיר מִן עֲלָמָא, דִּנְפְשִׁיהּ

מְסִיר לְהָאֵי אֲתָר דְּמוֹתָא ובנפילת אפים יראה האדם את עצמו

כאילו הוא נפטר מהעולם ונפשו מסורה לזה המקום של המלכות שהיא מקום המוות,

הנקראת כן מאחר שיונקים ממנה הקלי' הנקראים מוות, בְּגִיזִין כֶּף לָא אִית

בֵּיהּ וְא"ו, דְּוָא"ו אֵילָנָא דְחַיִּי הוּא, וְהָאֵי אֵילָנָא דְמוֹתָא

הוּא ולכן במזמור זה אין שבח המתחיל באות ו' כי הרי אות ו' הוא סוד ז"א שהוא עץ

החיים ואילו זו המלכות היא אילן המוות. וְהָא קָא מְשַׁמַּע לָן, דְּרָוָא

דְּמִלְהָ, (מאי קא משמע לן רְוָא דְמִלְהָ) דְאִית חוּבִין דְלָא מִתְכַּפְּרָן,

עַד דְאִתְפָּטֵר בַּר נָשׁ מֵעֲלָמָא ודוד המלך מלמדנו את סוד הדבר שצריך

למסור את נפשו כי יש חטאים כמו חילול ה' שאינם מתכפרים בוידוי ותפילה אלא רק אחרי

שהאדם נפטר מהעולם, הֶהָדָא הוּא דְכְּתִיב וזהו מש"כ בפסוק, (ישעיה כב)

אִם יִכּוּפֵּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוֹתוֹן והוא עוון חילול ה' [קיוז],

וְהָאֵי יַהֲיִב גִּרְמִיָּה וְדָאֵי לְמוֹתָא, וּמְסִיר נְפְשִׁיהּ לְהָאֵי

אֲתָר. לָאוּ בְּפִקְדוֹנָא פְּמָה בְּלִילְיָא, אֲלָא כְּמָאן

דְאִתְפָּטֵר מִן עֲלָמָא וְדָאֵי וזה האדם המוסר את נפשו ודאי הוא למיתה, כי

הוא מוסר את נפשו לזה המקום של המלכות הנקראת מוות, והוא לא רק בתורת פיקדון

אור הרשב"י

למרק. אלא כולן תולין, ומיתה ממרקת,

שנאמר ונגלה באזני ה' צבאות אם יכפר העון

הזה לכם עד תמתון.

[קיוז] כדאיתא ביומא דף פו עמוד א' אבל מי

שיש חילול השם בידו - אין לו כח בתשובה

לתלות, ולא ביום הכפורים לכפר, ולא ביסורין

הלימוד היומני

לע"נ חיים בן אסתר ז"ל